

## Prenumerata wynosi:

we Lwowie:

— miesięcznie 2 korony;  
— dwurazową dostawę do domu dopłaca się 60 halercy;  
— na prowincji:

— z jednorazową przesyłką: z dwurazową przesyłką:  
rocznie . . . 30 K — h . . . 36 K — h  
kwartalnie . . . 7 50 . . . 9 50  
miesięcznie . . . 2 50 . . . 3 50  
W Niemczech miesięcznie 3 M. 50 fen. — W innych krajach miesięcznie 4 Fr.

Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Adres „DZIENNIK POLSKI” — Lwów, plac Marjański 7.  
Telefonu Nr. 151.

## DZIENNIK POLSKI

wychodzi 2 razy dziennie.

Właściciele i redaktorowie: DR. K. OSTASZEWSKI-BARAŃSKI i MIECZYSLAW SCHMITT.

## Ogłoszenia:

Za jeden wiersz petitowy albo jego miejsce 20 halercy  
Za jeden wiersz petitowy w rubryce *Nadesłane* 40 halercy.  
Drobne ogłoszenia po 3 halercy za słowo. — Najmniejsze ogłoszenie 30 halercy.

Doniesienia o ślubach, zaręczynach i inne prywatne komunikaty po *Kronice* za jeden wiersz petitowy 60 halercy.

## Numer pojedynczy:

we Lwowie: na prowincji:  
poranny . . . 8 halercy poranny . . . 10 halercy  
popołudniowy . . 4 halercy popołudniowy . . 5 halercy

Czas odnowić przedpłatę na

## Dziennik Polski

który wychodzi 2 razy dziennie

o godz. 1/8 rano i o 5 popoł.

**PRENUMERATA za dwa wydania**  
dziennie wynosi miesięcznie:

**we Lwowie 2 korony**  
(za dwurazową dostawę do domu dopłaca się 60 hal.)

**na prowincji 2 kor. 50 hal.**  
(z dwurazową przesyłką 3 kor.).

Przy *Dzienniku Polskim* prenumerować można

**BLUSZCZ**

najlepsze pismo ilustr. dla kobiet, z dodatkami mod najświeższych i tablic krojów.  
BLUSZCZ kosztuje kwartalnie:  
we Lwowie 3 korony  
na prowincji 3 kor. 50 hal.

## Nowe prądy w Anglii.

Lwów 5 października.

Szak dziejów wielkich politycznych organizmów, jaki w ciągu ostatnich stuleci szedł jedną szeroką linią i na którym konstytucyjna era jeden tylko stanowi etap lub skręt jeden, wobec skomplikowania warunków politycznego i społecznego życia narodów, objawiają się wyraźną skłonnością do rozdrabniania się, dzielenia, specjalizowania. Objaw ten zauważyć się daje we wszystkich europejskich monarchiach. Dążności odśrodkowe gromady ludów, stanowiących państwową Rosję, wstrząsają jej podwalinami; wieloletnia europejska Turcja jest wulkanem Europy; w Austrii system federacyjny zdobywa sobie coraz więcej zwolenników; w połączonej niedawno Włoszech i Niemczech, dążenia autonomiczne poszczególnych księstw i krajów wzmagają się, a nawet w tak jednolitych narodowo krajach, jak Francja i Hiszpania, decentralizacja władzy państwowej stanowi pierwszy punkt programu silnych partii. Jedną tylko Anglię zdawała się być wolną od tego prądu, parlament też angielski, najstarszy z pośród parlamentów Europy, stawiający przeciwny decentralizacji, jako wzór dobrego i dobrze rządzącego prawodawczego ciała.

Tymczasem, bliższa obserwacja stosunków angielskich wykazuje co innego. Trzy najpotężniejsze kolonie angielskie: Kanada, Australia i kolonia Przylądka Dobrej Nadziei, faktycznie oderwały się już dawno od pnia macierzystego, za ten zaś honor, że nad dachem mieszkanki gubernatora powiewa brytańska flaga, musi Anglia opłacać swym kolonjom suty haracz w postaci cła wwozowe-

go, naodwrot zaś kolonie te do żadnych prawie wobec swej macierzy nie poczuwają się obowiązków. Doszło do tego, że trzy te kolonie są prawdziwym ciężarem Brytanii i tylko dzięki nieskończonemu wielkim bogactwom kolonii innych, a specjalnie niewyczerpanym bogactwom Indji, jest Anglia w stanie pozwałać sobie na kosztowny zbytek oślania swym sztafndarem Kanady, Australji i Afryki południowej, które w gruncie rzeczy zupełnie samoisne stanowią rzeczpospolite z własnymi parlamentami, skarbem i armją.

Pozostaje więc tylko jednolita, zda się, macierz-Anglia w Europie. Ale i tu tysiąclatnie łańcuchy wspólnych interesów poczynają pękać i ostre sylwetki osobnych krajów, które Wielką Brytanię utworzyły, występują coraz wyraźniej. Wiele nigdy nieupokorzona Irlandja, więc Szkocja, Walja, a osobnych sejmów dla wszystkich krajów trójjedynego królestwa. Długi program *Irish Reform Association*, w którym ciało to wymaga pewnego rodzaju samorządu dla Irlandji, wskazuje, że ruch narodowo-irlandzki, który dotychczas tylko w małym odłamie angielskich radykałów miał sprzymierzeńców, znalazł niespodziewanie pomoc tam, gdzie się jej nigdy nie spodziewał. Radykali angielscy żądają dziś *Home Rule* nie tylko dla Irlandji, ale chcą *Home Rule all round*, tj. samorządów i osobnych sejmów dla wszystkich krajów trójjedynego królestwa. Hasło to rzucone po raz pierwszy przez *National Liberal Club* w r. 1898, staje się coraz głośniejsze, tembardziej, że brytyjski parlament nie jest w stanie poddać pracy. Zmiana parlamentarnego systemu obrad, dzięki której stał się on raczej maszyną do uchwalania podatków, niż ciałem ustawodawczym, wady tej nie usuwa i doszło do tego, że projekty ustaw, stawiane przez posłów nie należących do rządowej partji, nie przycho- dzą nawet pod obrady, a nawet do dyskusji nad wnioskami rządu wobec nawalu spraw różnych, często zabraknie czasu.

Do dzisiejszego swojego olbrzymiego zadania, parlament zjednoczonego królestwa już nie dorosł. Zajmować się on musi polityką całego gigantycznego państwa, a raczej związaniem z nim sprawami całego świata, a prztem poświęcać musi swą uwagę i drobniaczkom, jakie ten, lub ów poseł tego, lub owego okręgu wyborczego Anglii, Szkocji, czy Irlandji przedkłada. N. p. odpowiedzieć musi na pytanie, dlaczego kursy Skibberena a Ballydehuby w Irlandji, nie kursuje wód pocztowy. Anglia, Szkocja, Walja i Irlandja domagają się więc zupełnie słusznie własnych sejmów z pełną władzą, które załatwiałby sprawy krajowe, do załatwiania których parlament nie ma ani czasu, ani chęci. Podczas omawiania spraw wewnętrznych, parlament angielski smutny przedstawia widok. Skoro omawiana jest sprawa, tycząca się Szkocji, irlandzcy i angielscy posłowie nie zważają nawet na to, co się mówi w izbie, jeśli zaś na tapet coś irlandzkiego przychodzi, posłowie nieirlandzcy zloszczą się, że irowie drogocenny czas zabierają. Tak więc, *Home Rule all round*, — samorząd dla wszystkich krajów, staje się w Anglii hasłem coraz ogólniejszym i popularniejszym, a nie tylko jak dotychczas, samych tylko radykałów.

Początek do uczynienia tego po-

statutu, zrobił już sam rząd i *Scotch Privat Bill Procedure Act* jest pierwszym krokiem do *Home Rule* w Szkocji. Ponieważ szkoccy posłowie nie znajdowali w parlamencie dość czasu do załatwiania własnych wniosków, utworzono specjalny szkocki komitet parlamentarny i umocowano go do pierwszego uchwalania tyczących się Szkocji wniosków.

Rząd angielski uznał już dawno, że podobne urządzenie i dla Irlandji nie mniejszą przyniosłoby korzyść. *Irish Reform Association*, powołując się na owo ustępstwo dla Szkotów, domaga się tego samego, a w większych tylko rozmiarach dla siebie, z tem, by nie tylko wnioski posłów irlandzkich, ale także wnioski rządowe, o ile one Irlandję obchodzą, były przedmiotem obrad owego irlandzkiego parlamentarnego komitetu, który składać się ma z irlandzkich posłów do parlamentu, irlandzkich parów i irlandzkiej rady skarbowej.

Ta rada skarbową znowu składać się winna z 24 członków, z których połowę wybieranooby okręgami, drugą zaś połowę mianowałaby korona. Prezesem rady, której zadaniem byłaby kontrola irlandzkiego skarbu, być ma wielokról Irlandji.

Tak więc jednolitość angielskiego parlamentu, owego wzoru dla parlamentów Europy, powoli znika poczyną. Sama parlamentarna idea nie na tem nie traci, a przeciwnie, zyskuje przez rozwój autonomji poszczególnych krajów. I zdaje się, w tym wyłącznie kierunku, rozwijać się będzie parlamentaryzm w bieżącym stuleciu.

## Niec o ruchu autonomijnym w Rosji.

Petersburg, 26 września

(1.) Dwie kwestje pomiędzy innemi trapią od szeregu lat Rosję i sprawiają rządowi carskiemu szczególniejszy wstręt, lekkiem jakimś przejmując go zarazem. Jedną z nich, to kwestja żydowska, druga: ruch rewolucyjny wśród t. zw. ziemstw rosyjskich. Ten drugi zwłaszcza należy istotnie do spraw, poprostu nie znoszących już zwłoki, tymczasem carat czynowniczy formalnie drży przed każdym blizszym zbadańtem jego przyczyn i skutków... Co są te ziemstwa rosyjskie — wiecie niewątpliwie. Nie zaszkodzi jednak dla charakterystyzowania obecnej sytuacji w carstwie, przypomnieć pokrótce dzieje tej specyficznie rosyjskiej instytucji.

Ziemstwa stworzono pierwotnie w tym celu, aby szlachta wiejska, łącznie z wolnymi kupcami i chłopami, mogła obradować nad sprawami ekonomicznymi swego powiatu. Gdy przyszły znane reformy „liberalnego” cara Aleksandra II-go, stały się ziemstwa rodzajem autonomicznej instytucji prowincjonalnej. Organizacja jej polegała na tem zasadniczym, a zupełnie słusznym przeświadczeniu, iż administracja państwowa na tak olbrzymich obszarach, jak Rosja, może tylko wtedy stać się dla ludzkości naprawdę dobroczynną, jeśli zostanie zdecentralizowana i na barki możliwe najmniejszych jednostek autonomicznych przerzucona. Potworzono tedy ziemstwa gubernjalne i okręgowe, do któ-

rych wybrano przedstawicieli wszystkich stanów, a które utrzymywały stałe własne biura t. zw. *zemskaja uprawa*. W ramach korespondencji dziennikarskiej za mało miejsca, aby mózdz rozpiszać się o wewnętrznej organizacji tej instytucji, o jej censuse wyborczym i stanów „ku jurydycznemu, muszę jednak dla wywietlenia sprawy podnieść bodaj najkardynalnejsze punkty samej tej organizacji. Otóż zadaniem ziemstw było staranie się o rozwój ekonomiczny i socjalny, każde na wydziałem mu obszarze i miały w tym celu przyznane prawo poboru bezpośrednich podatków od stosownej liczby mieszkańców, danemu ziemstwu podległych. Ziemstwo okręgowe było o tyle zależne od gubernjalnego, że wszystkie jego pisma do rządu musiały iść na ręce tego drugiego. W ten sposób wytworzyła się istotna zależność okręgowego od gubernjalnego. Prawa jednak łącznej działalności, czy postępowania kilku ziemstw gubernjalnych w jakiejś kwestji, wychodzącej poza obręb interesów jednego z nich, odmawiało im z reguły czynownictwo, jakkolwiek ustawa o ziemstwach nie zabrania tego wyraźnie. Tak czy owak, obok wszechwładnej biurokracji, powstał w tych ziemstwach niezawisły stosunkowo organ administracyjny — niezawisły choćby dlatego, że posiadał własne źródła dochodów. Rzecz tedy prosta, że nie nawiądyła do jakichkolwiek ograniczeń biurokracja, stała się wnet najzacieśnionym wrogiem ziemstw, a przedstawicielem i wykonawcą niejako tego przeciwieństwa, gubernje w osobach swych gubernatorów.

I właśnie w tym kontraście pomiędzy obu organami administracyjnymi: czynowniczym i autonomicznym, tkwi przyczyna zwalczania ziemstw przez rząd, które za rządów zabitego świeżo Plehwego, doszło było nawet do najjaskrawszych form i zjawisk... Co gorzej jednak dla sprawy samorządu — oto wrogowi mu rząd i czynownictwo znalazły niestety sprzymierzeńca w łonie ziemstw samych...

Ziemstwo jest ukochanem dzieckiem rosyjskiej inteligencji, równocześnie zaś jej konterfektem pod względem braku poczucia obowiązku, karności, stanowczości i dojrzałości politycznej. Te właśnie braki od samego początku czyniły je podejrzanem, nawet w oczach ich twórcy, cara Aleksandra II. Wyrażały się one w nieporęcznym prowadzeniu toku spraw w większej części ziemstw i w pewnej politykomanji. Zamiast oddawania się zupełnego sprawom czysto ekonomicznym w swoim zakresie i pozyskiwania sobie tą czynnością silnego oparcia wśród odnośnej ludności gubernji, czy okręgu, usiłowali przewodzić każdemu ruchowi ziemstw, z pomocą prób łączenia się kilku, czy kilkunastu gubernji w jedną solidarną całość, zdobyć sobie przedewszystkiem wpływ polityczny. Ilekroć n. p. ziemstwa z Tuły mają skutkiem jakiejś sprawy lokalnej frykcie z ministerstwem spraw wewnętrznych, to wnet wnieśli do tego sporu z pewnością ziemstwo z Moskwy, lub Tweru i naodwrot. Zamiast budować drogi, które najdogodniejszym nawet zakątkom otwierałyby przystęp do miast i ich oświaty, wydawano krocie na budowę

szkół, które potem pustką stały, gdyż nie było sił nauczycielskich podstatkiem. Szpitale stawiano tak kosztownie, jak jakie pałace, a nie było w nich ni łóżek, ni lekarstw, ni lekarzy i służby. Jedną dziedziną, na której ziemstwa istotnie dużo pożytecznego zdziałały, to statystyka, jakkolwiek i tutaj wiele braków widać jeszcze.

Wielki błąd popełniały i popełniają ziemstwa przez kokietowanie z przewrotnymi zakusami, t. z. inteligencji. Dowód w tem, że one ciągle jeszcze nie zdają sobie z tego sprawy, który właściwie stan i warstwa ludności mogłaby jedynie w danej chwili wytyczyć rządowi drogę we wewnętrznej polityce — jeśli car sam *proprio motu* jej nie zmieni — mianowicie lud rolniczy. Tymczasem ten lud rosyjski ani słyszeć chce o rewolucjonistach. On chce tylko jeść do syta!

## Pomnożenie okręgów sanitarnych.

Jak to już zaznaczyliśmy, przedłożył wydział krajowy sejmowi wnioski w sprawie pomnożenia okręgów sanitarnych, a mianowicie aktywowania nowych okręgów w Zawoi, Rudkach, Jedliczu, Ołpinach, Dobrowodach, Grybowie, Tymbarku, a nadto w Nowym Sączu i Dąbrowie.

Nadto znajdują się w stadium przygotowania sprawy ewentualnego pomnożenia okręgów w powiatach: Tarnobrzeg, Ruchatyn, Wadowice, Trembowla i Dobromil, wreszcie Żółkiew.

Kredytu na to żąda wydział krajowy od sejm u w wysokości 110.000 koron.

W uzasadnieniu wniosków zaznacza wydział krajowy, że nie ustaje w usiłowniach, iżby organizacja służby lekarskiej okręgowej przynosiła jak największy pożytek ludności i usprawiedliwiła ofiary powiatów i kraju na ten cel tożone — i wprowadził w tym względzie możliwie najściślejszą kontrolę nad czynnościami lekarzy okręgowych, a domagając się gorliwosci w spełnianiu obowiązków służby, popiera też z drugiej strony i starania o polepszenie ich bytu materialnego, a to przez podwyższenie płac i ryczałtów, które dziś już w przeważnej liczbie powiatów przekraczają granice ustawą oznaczone, tudzież zapewnienie tym funkcjonarjom również innych dochodów. Wydział krajowy, przychodząc z pomocą materialną również rodzinom lekarzy w wypadkach nieszczęśliwych, rozdzielił dotąd, na skutek prośb wniesionych, kwotę 2470 koron, a to w okresie od r. 1900 do końca czerwca br. tytułem jednorazowych zapomóg dla wdów pozostałych, a nadto troskliwie rozważa kwestję stałego zaopatrzenia tychże w miarę istotnej i koniecznej potrzeby, w którym to względzie zamierza przedstawić sejmowi odpowiednie wnioski. Zarządzenia te wpłynęły poniekąd na ustalenie się lekarzy okręgowych i obecnie nie powtarzają się już tak często szkodziwe dla służby zdrowia opróżnienia okręgów, względnie przenosiny do innych miejscowości, powodowane widokami na polepszenie bytu materialnego.

(68,

## PAWEŁ BOURGET.

## ROZWÓD.

Przekład H. CEPNIKA.

Notariusz skłonił się i wyszedł, a skoro tylko znalazł się poza drzwiami salonu, Gabrijela, błada, jakby jej wszystka krew z lic do serca uciekła, zwróciła się do męża z następującymi słowami:

— Zapytaj, czy powóz zaprzężony, bo nie ma ani chwili do stracenia. Muszę natychmiast pojeść do pana de Chambault, rozmówić się z nim i wszystko mu wyjaśnić. Lucjan zwiódł go; nie wątpię o tem ani przez chwilę. Ojciec, nawet taki ojciec, nie mógłby nigdy zgodzić się na tego rodzaju małżeństwo, jakie Lucjan chce zawrzeć, gdyby wiedział o wszystkim, tak, jak my wiemy. Nie, de Chambault nie zna całej prawdy, nie ma nawet najmniejszej świadomości o tem, do jak nieszczęsnej sprawy ręce przyłożył...

— Takie jest i moje przekonanie — odparł Albert Darras. — Leczyć ty do niego nie pójdziesz. To do mnie należy...

— Do ciebie? — zawołała Gabrijela z przerażeniem.

— Tak, do mnie. Nie mogę pozwolić na to, abyś spotkała się znowu z człowiekiem, który ci tyle złego wyrządził. Nie mogę pozwolić na to i zabraniam ci to uczynić.

W głosie jego brzmiał znowu ten sam ton ostry i rozkazujący, który parę dni przedtem tak boleśnie dotknął Gabrijelę. Patrzała na męża w milczeniu i z widocznym na twarzy przerażeniem, a on tymczasem tak mówił dalej:

— Ja, który przez lat dwanaście zastępowałem Lucjanowi miejsce ojca i opiekowa-

łem się nim, jakby własnym synem; zdubylem sobie chyba prawo dbać i nadal o jego przyszłość, a w razie potrzeby bronić go, jeżeli widzę, że mu grozi niebezpieczeństwo. Dlatego też nie ty, ale ja sam pójdę do pana de Chambault. I jeżeli rzeczywiście — jak to słyszyliśmy przed chwilą — choroba wpłynęła tak dodatnio na przemianę jego uczuć, że sam uznaje teraz krywdę ci wyrządzoną, to przypuszczam, że już samo pojawienie się moje u niego, powinno dać mu ponać krytyczność sytuacji i zniewolić go do cofnięcia udzielonego Lucjanowi zezwolenia. I jestem pewny, że tak się też stanie istotnie. Do widzenia więc najdroższa i ani słowa już o tem. Bądź dobrej myśli i miej ufność, że wszystko dobrze się skończy. W ten sposób zażegnamy na całe dwa lata grożące synowi twojemu niebezpieczeństwo, a w tym czasie wiele się zmieni może, bo znasz mój projekt, który spodziewam się uczynić winistwem w przeciągu najwyżej dwóch do trzech tygodni. Widzisz więc sama, że nie należy poddawać się smutnym myślom. Jeżeli istnieje rzeczywiste przeznaczenie, to jest ono dla nas pomyślne. Przypadek, którego nie braliśmy nawet w rachubę, stał się niespodzianką naszym sprzymierzeńcem, a naprowadził nas na niego notariusz. Bezwątpienia zna on całą prawdę, albo przynajmniej przeczuwa ją i temu też przypisać możemy, że w ten ogleśny sposób poddał nam środek, który może nas do pomyślnego załatwienia sprawy doprowadzić.

— Może masz i słusność — rzekła Gabrijela, a równocześnie dodała z głęboką czułością w głosie: — Ach, mój Albercie, uczyni wszystko, aby już raz skończyć z tą nieszczęsną sprawą. Ocal Lucjana, a mnie — tu głos jej zniżył się do szeptu prawie — przebac...

Pod wpływem tego pożegnania, w duszy Alberta Darras nowe zajaśniało światło. W słowach żony odczuł on coś, jakby tęskno-

te, jakby pragnienie przywrócenia dawniej w obopólnych ich stosunkach harmonji. To go orzeźwiło; wypogodziło jego czoło. Cieszył się, że sprawa tak wzięta obróci i to uczucie radości nie opuściło go ani na chwilę przez całą drogę, którą przebyć musiał z ulicy de Luxembourg na plac Franciszka I, gdzie mieszkał de Chambault. Po czterech, niby wiek długich dniach tego tak strasznego dla niego i tak niewymownie bolesnego milczenia, które wytworzyło się pomiędzy nim a żoną, słowa Gabrijeli były jakby balsamem kojącym cierpienia, a wrażenie ich było tak silne, że nie myślał nawet o przykrościach, złaczonych z odwiedzinami u pana de Chambault, a więc u człowieka, który tyle wyrządził złego ukochanej przez niego kobiecie. Cóż go jednak to wszystko mogło obchodzić teraz, kiedy wiedział, kiedy był przekonany, że ta kobieta znowu do niego należy, tylko do niego. To ostatnie jej „przebac mi”, było przecież wyrażeniem odwołania tem wszystkiego, co zaszło w ostatnich dniach pomiędzy nimi, było najniezawodniejszą oznaką, że Gabrijela znajduje się w stadium powrotu do dawnych pojęć o prawdziwości ich małżeństwa, że w prawdziwość jego będzie znowu wierzyła, a może już nawet wierzy tak samo silnie i niewzruszenie, jak dawniej. Gdy więc krok jego, te mianowicie odwiedziny u pierwszego męża Gabrijeli, pomyślnym uwieńczone zostanie rezultatem, to temsamem zażegnane zostanie grożące ich ognisku domowemu niebezpieczeństwo. Wszystko wróci znowu do dawnego stanu: odzyska żonę, a potem od niego już tylko wyłącznie będzie zależało, aby wyleczyć ją z tego stanu duchowego, w który popadła, wyrwać z jej umysłu te wszystkie mrzonki religijne, które ją opanowały.

Takimi myślami i nadziejami karmił się Albert Darras przez całą drogę. Opuścił go one jednak natychmiast, gdy stanął przed domem, w którym mieszkał pierwszy mąż Ga-

brjeli. Znal on dom ten aż nazbyt dobrze. Gdy Albert Darras posłubił rozwiedzioną żonę Edgara de Chambault, dom ten był wciąż przedmiotem ich uwagi. Powód leżał w tem, że w pierwszych latach ich małżeństwa, trzeba było w pewnych dniach oznaczonych prowadzić tam Lucjana i pozostawiać go na kilka godzin przy boku ojca. W ten sposób Lucjan był żywym łącznikiem pomiędzy rozwiedzionymi małżonkami. Później, z winy samego de Chambaulta, łączność ta powoli rozluźniała się. Stało się to wówczas, gdy de Chambault ożenił się po raz drugi. Zupełne zerwanie nastąpiło po śmierci tej drugiej żony, kiedy to de Chambault zaczął staczać się coraz niżej po szczeblach upadku. Niemoralne życie, jakie prowadził, zniewoliło Gabrijelę do zabronienia Lucjanowi odwiedzania ojca, gdyż obawiała się, aby przykład ojca nie podziałał źle na syna. A można się było tego obawiać, bo de Chambault rozpiął się i przyjmował w domu swoim odwiedziny bardzo podejrzanym osób. Zerwanie stosunków przyszło zaś tem łatwiej, że de Chambault zupełnie się już nawet nie troszczył o syna i wcale nie dbał o jego odwiedziny u siebie. Nie czynił też potem żadnych kroków w tym kierunku i w ten sposób łączność pomiędzy nim a żoną ustała zupełnie, bo ustały odwiedziny syna.

Od tego czasu państwo Darras rzadko tylko styksyli o ojcu Lucjana, który z przemianami tylko bawił w Paryżu, gdyż zimę spędzał przeważnie w Nicei, lato zaś w Aix les-Bains, ale to, co słyszeli o nim, pochlebne dla niego nie było. Nie dziw też, że Albert Darras, nie tał się bynajmniej z niechęcią względem niego, widząc w nim człowieka, którego same istnienie już jest złem. Ileż to razy naprzykład, odkąd de Chambault zamieszkał przy placu Franciszka I, kazał jechać woźnicy inną, a o wiele dłuższą drogą, aby nie potrzebować patrzeć na dom jego. Zdarzało się jednak także, że wyrzucał sobie ja-

ko niegodną męzczyzny słabość to unikanie przyglądania się, jakie sprawiała na nim zawsze samo już spojrzanie na dom pierwszego męża Gabrijeli i wówczas umyślnie zbaczal, ażeby przejść przez ten mały placik i spojrzeć na dom de Chambaulta, mały domek trzykondyżny w środku ogrodu, otoczonego żelaznemi sztachetami, którego główna brama wychodziła na ulicę Jean-Goujon. W domu tym zajmował de Chambault cały parter.

Myśl o tym człowieku, w którego ręce terazniejsza jego żona dostała się, jako niewinna dziewczyna, o tych wstrętnych obrazach obchodzenia się jego z Gabrijelą, które miał ciągle w pamięci, wreszcie o prawach krwi, które bądź co bądź łączący go nierozdzielnie z Lucjanem — myśli o tem wszystkim była dla niego zawsze prawdziwą męczarnią. Osobiście nie widział go nigdy w życiu, starał się więc z portretu jego wyrobić sobie o nim dokładne wyobrażenie. I gdy teraz stanął przed bramą domu, zadrał mimowolnie na widok przechodnia, zmierzającego do wnętrza domu. Ale trwało to tylko chwilę. Wzruszył ramionami, jakby chciał w ten sposób okazać pogardę dla swojej słabości, dla tych uczuć, które uważał za niegodne męzczyzny, a które nazywał chorobliwą ciekawością. Mimo to ukryta rana nie przestała krwawić, rana głęboka i mimo upływu tak długiego czasu, jeszcze nie zablizniona. Poznał to teraz zwłaszcza, gdy wysiadł z powozu przed oknami domu, za którymi kat młodości Gabrijeli może w tej chwili właśnie dogorywał. I mimowolnie w mózgu jego pojawiło się zapytanie: czy nawet śmierć tego człowieka zdoła kiedykolwiek zaprzeczyć bolesnemu faktowi, że był on kiedyś mężem Gabrijeli? Odpowiedzieć sobie jednak na to zapytanie nie chciał, tak było ono dla niego przykre, tak męczące. I jakby chcąc uświadomić się od tej myśli trapiącej, szybkim krokiem wszedł do wnętrza domu. (Ciąg dalszy nastąpi).

**Związek katolickich krawców**  
Lwów, plac Halioki 7, gdzie Centralna kawiarnia.

Najgustowniejsze ubrania  
wyrabia  
na zamówienia.

Pierwszy we Lwowie  
Magazyn gotowych ubrań w kraju wyrobionych.



W celu uzyskania w najszerzej mierze ewidencji nad stosunkami zdrowotnymi w kraju, polecił wydział krajowy, ażeby lekarze okręgowi przy periodicznie co pół roku dokonywanych objazdach gmin, zwracali baczną uwagę na wszelkie braki i wadliwości sanitarne, wydając przytem stosowne pouczenia; następnie, iżby w sprawozdaniach z tych objazdów, które w okresach półrocznych przedkładane mu być winny, zamieszczali spostrzeżenia swoje i wnioski co do potrzeby dalszych zarządzeń, czy to we własnym zakresie władz autonomicznych — lub też przez starostwa.

Stwierdza też wydział, iż zarządzenia jego w powyższym kierunku wydają pomysłne wyniki i w wielu gminach objętych okręgami, stosunki sanitarne znacznie się polepszyły.

Stopniowo wzrasta również zaufanie ludności i wiara w dobroczynną działalność instytucji lekarzy okręgowych — szczególnie tam, gdzie lekarz w wykonywaniu swych obowiązków powoduje się gorliwością i poczuciem obywatelskiem — i nie zraża chorych, szukających jego pomocy, pewnem lekceważeniem, lub żądaniem wysokich stosunkowo opłat.

Obok nadzoru nad pełnieniem obowiązków lekarzy okręgowych, spełniają krajowi inspektorowie sanitarni kontrolę fachową w tym względzie, a to przy sposobności lustracji sanitarnych, zarządzonych przez namiestnictwo, które komunikuje następnie wydziałowi krajowemu odnośne wyniki. Kontrola ta jednak jest ograniczoną, albowiem wykonywana bywa tylko przy sposobności lustracji sanitarnych powiatów.

Jakkolwiek przynależało, iż nawet najsłabsza kontrola nie zdoła wnikać we wszystkie czynności i zapobiedz wszelkim niewłaściwościom i możliwym zaniedbaniom tam, gdzie nie ma należytego rozumienia i poczucia obowiązków, to jednak z drugiej strony zaprzeczyć się nie da, iż forma i sposób dotychczasowej kontroli, opartej niemal wyłącznie na korespondencjach pisemnych, utrudnia i komplikuje jej wykonywanie, że zatem wobec tego, tudzież ze względu na znaczną już liczbę okręgów, które z każdym rokiem będą pomnażane, wypadnie wziąć pod rozwagę kwestję ustanowienia własnego organu sanitarnego dla spełniania stałej kontroli nad lekarzami okręgowymi — czego domagają się również i wydziały powiatowe z powodu pewnych trudności, jakie brak takiego organu powoduje w razie potrzeby przeprowadzenia dochodzeń przeciw lekarzowi z powodu zaniedbań służbowych lub innych wykroczeń, wymagających fachowego ocenienia.

## Ustąpienie Aleksiejewa.

Urzędowa rosyjska agencja telegraficzna doniosła lakonicznie, że namiestnik Dalekiego Wschodu, admirał Aleksiejew, ma zostać odwołanym ze swojego stanowiska. To „ma zostać odwołanym”, znaczy w języku pospolitym „odwołany zostanie”, a tem samem, młoda godność namiestnika ziem Dalekiego Wschodu, aż do ukończenia wojny, a może i na zawsze pozostanie zniesioną.

Po ośmiu miesiącach nad wyraz trudnej dla caratu wojny, wziął rozsądek górę na petersburskim dworze. O ile przyczynił się do tego nowy minister spraw wewnętrznych, niewiadomo, w każdym razie jednak to jest uderzającym, że równocześnie z objęciem przezeń urzędowania, nastąpiły ogromne zmiany osobowe tak w ministerstwach jak i na teatrze wojny. Admirał Aleksiejew, którego ostatni jeszcze carski ukaz zamianował był najwyższym wodzem rosyjskim na placu boju i któremu armia pierwsza generała Kuropatkina i druga Grippenbergowa miały być podległe, opuszcza nagle widownię swej działalności, powołany do Petersburga dla udzielenia carowi informacji i tu już ma pozostać.

Czy ten środek nie jest spóźniony i zapobiegnie dalszym rosyjskim niepowodzeniom w Azji, przesądzać nie podobna, to natomiast jest pewnem, że byłoby dla Rosji o wiele lepiej, gdyby Aleksiejewa zaraz na samym początku wojny odwołano. Generał Kuropatkin, który, jak się okazało, lepszym jest wodzem od swojego przełożonego, nie byłby w ruchach swoich krępowany i uniknąłby niejednego błędnego, strategicznego kroku, jakim była np. wyprawa Sta kelberga na południe, zdecydowana przez Aleksiejewa, wbrew woli Kuropatkina.

Także stosunek służbowej zawisłości Kuropatkina od Aleksiejewa jest zupełnie niejasny. I jako generał i jako minister wojny, jest Kuropatkin rangą wyższy od admirała-namiestnika, i to, że starszego rangą generała poddano pod rozkazy młodszego, uregulowane być musiało chyba jakimś specjalnym ukazem, którego treści nikt nie zna. To nie naturalne ograniczenie władzy Kuropatkina, miało swe źródło w fałszywym wstydzie. Nie chiano znosić namiestnictwa, świeżo przed wojną kreowanego i odwoływać na czas wojny człowieka, którego tak olbrzymią obdarzono władzą. Mogło to być wyglądać jak cofanie się.

Tymczasem, fakt ten stał się źródłem różnic między względami politycznymi a wojennymi koniecznościami. Nerwowi, pyszalkowaty charakter człowieka o nieograniczonej władzy i nienasyconej ambicji, stanowił ciężkie brzemie dla wszystkich, co odpowiednie w wojnie zajmowali stanowiska, a w pierwszej linii przyczynił do niezaprzeczonego odwołania Aleksiejewa musi być to, że Kuropatkin stanie się prawdziwym naczelnym wodzem, takim, jakim miał on być na samym początku, że Leniewicz i Grippenberg pójdą ze swoimi armiami pod jego komendę i kie-

rownictwo akcji wojennej w jednym spocznie ręku.

## Mały fejleton.

### Gdzie cichy brzeg...

Gdzie cichy brzeg,  
wśród gęstwy drzew,  
tam trąbka żałostki ika...  
A spiew jej plynie ku naszej todzi  
pełen żałosci, pełen tęsknoty,  
i serca nasze ujmuje w spłoty  
jakąś tęsknica i jakiś żal —  
i po srebrzystych, sennych mgłach brodzi,  
w dale ośnioną światłością mleczną  
blasków księżycy, jakby szedł w wieczną,  
nieznana drogę, w ziemiaską dal...

Gdzie cichy brzeg,  
wśród gęstwy drzew,  
tam trąbka żałostki ika...  
Dzwoni w jej głosie skarga bez końca,  
jaką boleją ci, którym życie  
zniszczyło szczęście w samym zenicie  
w rozpaczy głuchy, wieczysty jęk —  
i budzi w duszy tęskność do słońca,  
i budzi w duszy nieznane dreszcze,  
i jakieś wizje stwarza złowieszcze,  
i budzi jakiś nieznany lek...

A gdzie ów brzeg,  
wśród gęstwy drzew,  
wciąż trąbka bez przerwy ika...  
Łódź przystanęła, a śiew nam wieści:  
Powiedzą szę zęścia złociste róże,  
serca się w bólu skąpią purpurze,  
prócz światła, ciemnie da tajny los —  
marzenia spali ogień boleści,  
będziecie pragnąć miast gwaru życia,  
pogrzebnych dzwonów smętnego bicia...

Łka, łka bez przerwy, wciąż trąbki głos — — —  
Medyka. Adam Stodor.

## KRONIKA

### Djarusz lwowski.

Środa, 5 października.  
Teatr miejski: „Capstrzyk”, sztuka. Po-  
czątek o godzinie 7 wieczorem.  
Na placu powstawowym: „Panorama ra-  
clawicka”. Od godziny 9 rano aż do zmierzchu.

Kalendarz. Środa (5): Placyda męcz.  
— Zaslawa. — (22): Foky mucz. Wschód  
słońca o godzinie 6 minut 11, zachód o go-  
dzinie 5 minut 24.

Stan powietrza: Godzina 6 rano:  
Ciepłota: + 8° R. Pogoda.

Wiedeń. (Tel. wł.). Wiedeńska stacja me-  
teorologiczna zapowiada na dziś, środę, w Ga-  
licji wschodniej i na Bukowinie: Pogoda  
piękna, słabe wiatry lokalne, ciepłota mało  
zmienią; w Galicji zachodniej: pogoda zmien-  
na, słabe wiatry lokalne, łagodnie.

### Wiadomości osobiste.

Prof. dr. Józef Kaillenbach, mianowany  
profesorem historii literatury polskiej na uni-  
wersytecie lwowskim, przybył już do Lwowa.

Wiadomości diecezjalne. Diecezja tar-  
nowska: Odznaczony ks. Jacek Michalik, pro-  
boszcz w Ciekochowicach rękietą i mantoleką.  
Przeniesiony ks. Andrzej Drobót z Liścia so-  
nego do Trzcinia. Przeznaczony ks. Jan To-  
karz, b. katecheta szkoły w Burzynie, na wi-  
karego do Przyszowej.

Z rady miasta Lwowa. Zwyczajne po-  
siedzenie rady miejskiej odbędzie się we czwartek,  
dnia 6 bm., o godzinie 6 wieczorem, w sali ra-  
tuszowej.

Mianowania. Ministerstwo handlu zamia-  
nowało abiturjentów gimnazjalnych Leona Mi-  
chała Samokwicza, Oktawiana Hirnlego, Boni-  
facego Wierzbickiego i Józefa Kazimierza Oko-  
ńskiego. Praktykantami rachunkowymi w depar-  
tamencie rachunkowym dyrekcji poczt i tele-  
grafów we Lwowie.

Prezydent ministrów mianował zastępcą  
kierownika galicyjskiej filii Biura koresponden-  
cyjnego, którym został p. Stanisław Rossowski  
i kierownikiem oddziału lwowskiego filii p. Ma-  
ryana Szulowskiego.

Z ruchu pocztowego. Statystyka ruchu  
pocztowego we Lwowie przedstawia się nastę-  
pująco: W poczcie t. z. listowej nadano w mie-  
siącu sierpnia r. z. przesyłek 3,550,948; nadeszło  
6,004,196. W poczcie t. z. wozowej (wartościow-  
nych) nadano 60,504; nadeszło 59,977. W ru-  
chu kasowym wpłacono 5,839,578 kor. — hal.,  
wypłacono 5,662,587 kor. — hal. Depesz tele-  
graficznych nadano 23,503; nadeszło 25,247;  
przelegatowano (transito) depesz 219,748.  
Rozmów telefonicznych w sieci miastowej było  
96,139 na 812 abonentów; w sieci między-  
miastowej 1456 na 115 abonentów.

Budowa kolumny Mickiewicza. Wczoraj  
wywindowano na cokół figurę Mickiewicza i  
monterzy rozpoczęli już pracę przy ustawianiu  
jej. Odlew „Geniusza” jest już w drodze do  
Lwowa i stanie na placu budowy jeszcze w bie-  
żącym tygodniu. Celem ustawienia „Znicza”  
rozpoczęto wczoraj podwyżkę rusztowania,  
„Znicz” bowiem, ustawiony na kolumnie, prze-  
wyższy obecne rusztowanie o półtora metra.

Dziś odbędzie się posiedzenie ścisłego  
komitetu budowy, na którym ustalonym zostanie  
termin odsłonięcia pomnika. Odbędzie się ono  
prawdopodobnie w dniu 30 bm.

Sztandar III zakonu. Wczoraj w mieście  
naszem tercjarze III zak. św. Franciszka obcho-  
dził piękną uroczystość poświęcenia własnej  
chorągwi. Akt ten był tem podnieślijszy, że  
dopełnił go chwilowy gość lwowski OO. Franciszkanów, przybyły do Lwowa na uroczy-  
stość me rjańskie zasłużony dla sprawy ojczy-  
stey męczennik i wygananiec ks. Ambroży Teo-  
dorowicz, Paulin, niegdyś w Częstochowie, a  
obecnie kustosz klasztoru OO. Paulinów na  
Skalce w Krakowie. Uroczystość rozpoczęła się  
o godzinie 10 solenną Mszą św., odprawioną  
w natoczonej wiernymi świątyni, przez ks. Teo-  
dorowicza w licznej asyście. Poczem znako-  
mity kanzdziejja wygłosił nader podniosłe, pa-  
triotyczne kazanie.

Sztandar sporządzony jest w pracowni  
Siostr Rodziny Maryi; na nie białej mroć wi-  
dnieje z jednej strony Matka Niepokalana, z  
drugiej świątobliwy twórca III zakonu, św.  
Franciszka z Asyżu.

„Lwów nie każdemu zdrow.” Tak brzmi  
stare lwowskie przysłowie, którego trafność do-  
świadczył na sobie samym pan Jan Korokoza  
obywatel z Sokala, zamieszkały tamże przy ul.  
Szlacheckiej l. 104. Przyjechawszy do Lwowa  
za interesami i pragnąc się zabawić, wszedł p.  
Korokoza ubiegłej nocy do jakiegoś kawiarni przy  
ulicy Ormiańskiej, gdzie spotkał on jakichś  
bardzo eleganckich panów, którzy poczęli ba-  
wić go i traktować koniakami i w trakcie za-  
bawy wyciągnęli mu z kieszeni pugilares zawie-  
rający 1000 koron gotówką. Wprawdzie policja  
do której udał się p. Korokoza ze skargą are-  
stowała później jednego z tych panów, mała  
jest nadzieja by p. Korokoza strać swą odzy-  
ską, gdyż przy arestowanym ni grozła nie  
znaleziono. Baczność więc panowie z Sokala,  
gdyż „Lwów nie każdemu zdrow!”

Obostrozenie pograniczne. Komory celne  
w Królestwie Polskiem przedsięwzięły szczególne  
obostrozenia rewizyjne względem osób, które na  
mocy istniejących przepisów korzystają z prawa  
przechodzenia granicy za t. zw. „pólpaskami”.  
Osobom tym odebrano możność przewożenia  
bezpłatnego nawet przedmiotów, które u przy-  
jezdnych dla paszportami normalnymi są tolero-  
wane. Wywołało to popłoch wśród ludności  
pogranicznej, która wprowadzanie do kraju ro-  
zmaitych artykułów zagranicznych, uprawiała  
jako proceder.

Dramat miłosny. W Tegelort pod Berli-  
nem, buchalter berlińskiego zakładu gazowego  
Fryderyk Brüggert, zastrzelił swoją narzeczoną,  
16-letnią Annę Schützównę, a następnie sam  
sobie odebrał życie. Powodem tragedji było to,  
że rodzice Brüggerta opierali się jego małżeń-  
stwu z Schützówną.

Rozruchy antyżydowskie. W miasteczku  
Rudnia w gubernji mohylewskiej, zatrzymała się  
partja zapasowych żołnierzy w przejeździe z Po-  
nieczia. Partja ta składała się ze 100 włościan  
i jechała, aby odbyć 4-tygodniowe wojskowe  
ćwiczenia. Na rynku, przy kupowaniu chleba,  
wywiązały się spór pomiędzy żołnierzem a ży-  
dówką, później powstała bójka, w której wzięli  
udział wszyscy przejezdni włościanie i miejscowi  
żydzi. Za oręż służyły drągi, kije i kamienie.  
Miejscowemu sędziemu śledczemu udało się  
rozruchy po pewnym czasie uśmierzyć. W czasie  
całego zajścia nie można się było jednak  
doszukać ani miejscowego komisarsza, ani  
policji.

Księżniczka żebaczka. Przed kilkoma  
dniami w szpitalu Dzieciątka Jezus w Warsza-  
wie, zmarła Eleonora księżniczka Massalska,  
urodzona w r. 1830 w majątku rodzowym „Be-  
rzesławice” w gub. Mińskiej. Rodzicami jej byli  
Maciej i Dominika z domu Kulewicz, posiadacze  
obłężnych dóbr, których większą część  
utraciła. Na domiar złego, po stracie fortuny,  
księżka Maciej na polowaniu postrzelił się w usta  
i po kilkudniowych cierpieniach zmarł, pozostawia-  
jąc na opatrność Boskiej żonę z córkami,  
Eleonorą i Karoliną. Obie były piękne kobiety  
i jaśniały wdziękami w salonach magnackich.  
W pewien czas po katastrofie, sieroty, zlikwi-  
dowawszy resztki fortuny, przybyły na stałe do  
Warszawy i zamieszkały w nędznym pomieszka-  
niu. Księżniczki, władając językami cudzoziem-  
skimi, poczęły udzielać lekcji w domach arysto-  
kratycznych i w ten sposób zarabiała na utrzy-  
mianie, gdyż kapitału zabrakło, a matka, księżna,  
zniedołężniała po stracie małżonka, niczem się  
zając nie mogła. W niespełna lat kilka, młodsza  
księżniczka Karolina, wyszła za mąż, a nieba-  
wem wdowa-księżna zmarła i księżniczka Eleo-  
nora została sama. Powoli dawni znajomi drzwi  
przed nią zamykać zaczęli, zbyszywać ją datkami,  
których przyjęcia zresztą stałe odmawiała. Za-  
mieszkała więc u pewnej wdowy po piekarzu,  
która mając sama mało, dzieliła się z nią ka-  
żdym kęsem. W tym to czasie umarł bogaty  
stryj jej, kawaler, książę Ignacy, zamieszkały  
stałe we Florencji, który zapisał testamentem  
200,000 rs. dla najbliższej z rodu księżat  
Massalskich. Po ogłoszeniu testamentu przez  
gazety zagraniczne, poczęli dawni znajomi na-  
wiedzać biedną księżniczkę, ta jednakże uparła  
się, że tych pieniędzy nie weźmie i udała się  
do zakonnic Sakramentek, poczem za staraniem  
przełożonej, została umieszczoną w tow. Dobro-  
czynności. Nie długo tam jednak była, pozosta-  
wiła swoje manatki w zakładzie i przepędzała  
noce pod gołym niebem, spijając pod kościo-  
łem Dominikanów i w zaułkach. Biedacy z klasy  
rzemieślniczej ulitowali się nad losem nieszcze-  
śliwej i przysięgnęli ją pod dach swój i żywić.  
Tydzień temu, zaniemógłszy ciężko na ulicy,  
odwiezioną została do szpitala i tam zmarła.

Syn Marka Twaina, głośnego amerykań-  
skiego humorysty, został... policjantem. Pan  
Wiliam Clemens (tak się nazywa, bo M. Twain  
jest tylko pseudonimem jego ojca) oddał się z  
zapalem studiowaniu kryminalistyki, a chcąc  
nabyć praktycznych wiadomości wstąpił jako  
zwyczajny detektyw do policji nowojorskiej. Od-  
znaczył się nawet w jakiejś sprawie wykrycia  
handlu żywym towarem i posunął został na  
wyższy stopień.

Nasienie szparagowe jako kawa. Gdy  
w jesieni nasienie jest zupełnie dojrzałe i do-  
staje pasowego, jak korale poloru, wtedy trzeba  
zebrać je starannie i rozsypaną ziarną warstwą  
cienną na blachach lekko ciepłych, ususzyć  
takowe. Po kilku dniach, gdy uschną, będą one  
miały wygląd pomarszczonych kulek czerwonych,  
wtedy wysypuje się je do suchych butli i prze-  
chowuje w suchej szpiarni. Chcąc zrobić  
z nich kawę, trzeba te ususzone ziarna upalić,  
jak się to robi z kawą, przestrzegając, aby się  
nie przepalily i zemieć na młynku. Do funta  
takiej kawy wystarczy dodać 4 łyty zwyczajnej  
kawy i tyleż cykorii, co razem zmieszane  
i ugotowane, dają bardzo smaczną kawę do  
śmietanki, tańszą o wiele od prawdziwej kawy  
i niezawodnie zdrowszą. W południowej Sy-  
berji, gdzie szparagi rosną dziko, jest kawa  
szparagowa powszechnie używaną; u nas na  
słona szparagów giną zwykle marnie. Nie po-  
zwajajmy więc marnować się temu, co użytko-  
wać można.

Romantyczna ucieczka z klasztoru.  
Romantyczny nader wypadek zdarzył się  
w Troyes, we Francji. Państwo Debare przy-  
prowadzili do klasztoru swą młodzieńką, 16-  
letnią córeczkę i oświadczyli, że ze względów  
rodzicznych chcą ją do pełnoletności zostawić  
w klasztorze. Panna Debare nie zdawała się też  
okazywać najmniejszego oporu. W pierwszym  
czasie swego pobytu w klasztorze potrafiła

sobie zjednać wszystkie siostry. Po kilku tygo-  
dniach zjawił się młodzieniec, który się zareko-  
mendał jako wuj panny Debare, wręczył  
przełożonej list ojca Debare i prosił o widzenie  
się z siostrzenicą. Wprowadzono go do obszer-  
nej poczekalni, rozdzielonej pośrodku kratą, za  
którą niebawem ukazała się panna Debare  
w towarzystwie zakonnic. „Wuj” w ostrych  
słowach poczęł jej wyrzucać postępowanie, któ-  
rem zmusiła rodziców, że ją do klasztoru od-  
dali, a gdy skruszona „siostrzenica” wybuchła  
placzem, zmiełło widocznie serce srogiego „wu-  
jaszka”, bo poprosił zakonnicę, by mu pozwolono  
na pożegnanie uścisnąć siostrzenicę. Nie podej-  
rzewując podstępny zakonnicę, otworzyła małe  
okienko, znajdujące się w kratce, panna De-  
bare zwinnie wychyliła się, w tej chwili mło-  
dzieńcie objął ją w pół, przeciągnął na swą  
stronę i zanim przerażona zakonnica zdolała  
dość do przytomności, młoda para zbiegła ze  
schodów i wpadła do oczekującego powozi,  
który galopem ją uwiózł.

Jubileusz Grottaferraty. Opactwo ba-  
zylijskie Grottaferrata pod Rzymem, obchodzi  
obecnie 9-wiekową rocznicę swojego założenia.  
Wspaniałe to opactwo mieści się na wyniosłości  
w ślicznym położeniu i panuje nad częścią  
kampanji rzymskiej ku Frascati. Niegdyś zamek  
obronny, dziś jeszcze imponuje fortecznymi mu-  
rami; wieżami, kościołem i winnicami, uprawia-  
nymi bardzo starannie. W tem miejscu stała  
niegdyś willa Cycerona, lecz na jej gruzach  
postawiono klasztor. Jednym z założycieli roz-  
maitych włoskich klasztorów bazylijskich był  
św. Nil, z pochodzenia Grek, urodzony w Rot-  
tano, w Kalabrii, w r. 910, skąd przybył do  
Rzymu i osiadł w Grottaferracie. Rytuał, jakim  
od dawien dawna posługuje się zgromadzenie,  
jest grecki, zbliżony do łacińskiego, od czasu  
słynnego konsylium fleranczkiego, które posta-  
nowiło zjednoczenie kościołów. Jak wiadomo,  
kardynał Bettarjon, mnich bazylianin, był opa-  
tem w Grottaferracie w r. 1462. Nadzwyczajnie  
cenne rękopisy, jakie się przechowywały w rękę  
Bazylianów, zwłaszcza starogreckie, przesyłał za  
Pawła V do biblioteki watykańskiej, gdzie są  
troskliwie przechowywane. Uroczystości jubileu-  
szowe odnoszą się do daty śmierci św. Nila,  
założyciela opactwa, w dniu 26 września r.  
1004. Z pierwotnej świątyni starożytnej został  
już tylko portyk z napisami greckimi z XI wieku.  
W kaplicy św. Nila znajdują się freski Dome-  
nichina. Uroczystości jubileuszowe zakończą się  
w dniu 25 marca r. p.

Odontologia na usługach sądu. W Ar-  
chwum Antropologii sądowej znany kryminali-  
sta prof. Hans Gross, przytacza ciekawy wypa-  
dek, świadczący barwnie, jak doniosłe pomocni-  
cze znaczenie mają wiadomości z „odontolo-  
gii” przy wyszukiwaniu przestępców. — W Pe-  
tersburgu zamordowano bogatego bankiera —  
przy trupie znaleziono bursztynową cygarniczkę.  
Po uważnych oględzinach zauważono na niej  
dwa zagłębienia, powstałe prawdopodobnie od  
trzymywania cygarniczki w ustach. Zagłębienia  
były różnej głębokości, co każało się domyślać,  
że dwa przednie zęby właściciela cygarniczki  
były różnej wysokości. Zabity bankier nie pałi,  
więc nie mógł używać cygarniczki, — należało  
zatem rozróżnić się w zębach osób z najbliż-  
szego otoczenia zmarłego. Poszukiwania dały  
oczekiwany rezultat. Sędzia śledczy dojrzał  
wkrótce u ciocięznego brata zabitego dwa  
przednie zęby różnej wysokości. Zaproponowa-  
no mu wzięcie do ust cygarniczki i okazały się,  
że zagłębienia w cygarniczkę doskonale odpo-  
wiadają konturom badanych zębów. — Zagadka  
była prawie rozwiązana, to też wkrótce podej-  
rzany osobnik przyznał się do winy morderstwa.

Spór o... Gerolstein. W jednej ze swych  
operek utrwalił Offenbach karykaturalny typ  
książek nieemieckich, w osobie W. księżnej  
Gerolstein. Typ był z życia wzięty, a księżna  
Gerolsteinska istnieją jeszcze w Niemczech  
wcale licznie. Oto teraz kała kampania dyplo-  
matyczno-heraldyczno-polityczna, toczy się  
w prasie i sądach niemieckich z powodu następ-  
stwa tronu w księstwie Lippe-Deimold mającem  
rozmiary małego powiatu galicyjskiego Umarł  
mianowicie rejent księstwa hr. Ernest Lippe-  
Bisterfeld, władca księstwa, jest obłąkany ksią-  
dzę Aleksander, który miał wstąpić na tron w 18 5.  
Ponieważ trudno było poddać nawet takie pa-  
ństwo, jak Detmold, rządowi waryata, postano-  
wiono powołać reagenta z najbliższych krewnych.  
Zgłosiły się dwie rodziny: Lippe-Bisterfeld i  
Schaumburg Lippe, w osobach hr. Ernesta i księ-  
cia Adolfa. Ten ostatni zrobił mały zamach  
stanu, „wkradłszy” do Detmoldu i ogłosił się  
rejentem. Hr. Ernest zażądał sądu polubownego.  
Sąd polubowny pod przewodnictwem króla sa-  
skiego 28 czerwca 1897 r. orzekł się za hr.  
Ernestem, wskutek czego ks. Adolf rejęncję zło-  
żył. Walka jednak nie ustała. Jądro sporu tkwi  
w kwestji, czy żona protoplasty Biesterfeldów,  
Modesta von Unruh, pochodziła z „wysokiej  
szlachty”. Od wyjaśnienia tego punktu zależeć  
będzie, czy na tronie w Detmoldzie osiadą  
Schaumburgowie czy potomkowie hrabiego Er-  
nesta. Tymczasem syn zmarłego hrabia Leopold  
objął władzę ojcowską; czy się utrzyma na tro-  
nie, to kwestja dalsza; na razie znalazł się hr.  
Leopold w roli *beati possidentis*.

Oryginalny prolog miał jedno z ostat-  
nich przedstawień berlińskich „Ducha ziemi”,  
dramatu Franka Wedekinda. Mianowicie przed  
spektaklem ukazał się na proscenium sam autor  
w stroju poskramiakach zwierząt. Prolog, wypo-  
wiedziany przez niego, miał za treść porówna-  
nie osób występujących w sztuce ze zwierzęta-  
mi, a zakończył się porównaniem publiczności  
z lwem, w którego paszczę kładnie głowę po-  
eta Zaskoczeni słuchacze nagrodzili Wedekinda  
hucznymi oklaskami. Sztuka miała takie samo  
powodzenie, jak w ubiegłym sezonie.

Oryginalna moda. Nową a wysoce ory-  
ginalną modę zaprowadzono w Londynie w  
pierwszych sferach towarzyskich. W czasie uczy-  
 zmieniają współbiedniactwo towarzysza lub to-  
warzyszkę stołu po podaniu każdej z potraw.  
Gość, wprowadzający żonę, narzę zoną, siostrę  
siada zazwyczaj obok niej i spożywa przy jej  
oku zupe. Skoro jednak służba zmieniła już  
talerze, na znak dany przez panią domu posu-  
wają się panowie o jedno miejsce dalej, siada-  
jąc obok innej damy. Powyższy zwyczaj zako-  
nienienia się coraz bardziej wśród arystokracji an-  
gielskiej, znajdując coraz więcej zwolenników.

Pierpont Morgan, słynny finansista ame-  
rykański, jak donosi *New-York-Herald*, wycou-

fał się z interesów, przekazując swoją firmę  
bankierską synowi. Spokojną starość ma pan  
Morgan zapewniony, majątek bowiem jego oce-  
niają na 150 milj. dol.

Zabawne zdarzenie podczas mane-  
wrow. Do Frankfurter Ztg. donoszą z Getyn-  
gi, że podczas manewrów 20 dwyzjii pomiędzy  
Gieboldhausen i Bondensee, kiedy kilka pułków  
składało się do ataku na wzgórze, obsadzone  
nieprzyjacielem, odezwał się nagle sygnał po-  
stoju dla całego wojska, który trębacze wszy-  
stkich pułków z obowiązku natychmiast powó-  
rzyli. Dowódcy ze zdziwieniem oglądali się,  
ktoby ten sygnał mógł wydać i dopiero po dłu-  
gich badaniach przekonano się, że dał go pa-  
stuch, który dawniej służył jako trębacz w wojs-  
ku. Manewry doznały przerw, a pastuchowi  
wytoczono skargę.

Szpieg w trumnie. Pisma rosyjskie do-  
noszą o następującym wypadku: Żołnierze  
strazy pogranicznej, zajmujący posterunek przy  
stacji Sungari, zauważyli na moście orszak po-  
grzebowy chiński. Jeden ze strażników zbliżył  
się do orszaku i wiedziony przecuciem, że po-  
grzeb ten nie jest zwykłym, zaczął badać je-  
dnego z Chińczyków.

— Czy to pogrzeb? Kogo odprowadzacie?  
— Rosyjski żołnierz „maszinko fufu To-  
majto” — odparł Chińczyk w specjalnym ję-  
zyku, wytworzonym podczas wojny. Miało to  
znaczyć, że grzebią żołnierza, którego pociąg  
przejechał.

Strażnikom wydało się nieprawdopodo-  
bnem, aby w trumnie był latotnie żołnierz ro-  
syjski i dlatego zażądał zdjęcia wieka. Gdy  
trumnę otworzono, okazało się, że spoczywa  
w niej... żywy Japończyk. Był to szpieg, który  
w ten oryginalny sposób chciał się przedostać  
po za kordon strazy, aby przez otwór w trum-  
nie obejrzeć okolice. Oczywiście pomysły  
i śmiały Japończyk został aresztowany i stanął  
przed sądem polowym.

## Z kraju.

Brody (Ofiara zamiast wieńca.) Urzędnicy  
tutejszego głównego urzędu podatkowego zło-  
żyli 26 kor. 6) h. na dochód męskiego Koła  
tow. św. Wincentego a Paulo zamiast wieńca  
dla śp. Anioniego Spomorskiego starszego ra-  
dcy skarbowego i dyrektora okręgowego.

Jarosław (Kolej do Jaworowa). Wykonanie  
przedwstępne projektu połączenia kolejowego  
Jaworowa z Surochowem na linii Jarosław-Sok-  
kał powierzył Bank hipoteczny firmie wiedeń-  
skiej Stern i Hoffer. Czy niema techników  
w kraju?

(Wojenne transporty). Bardzo liczne trans-  
porty materyałów wojennych idą na wschód  
w wagonach szczególnie zamkniętych i zaplombo-  
wanych, aby o zawartości wozów nie można  
się przekonać. Także z listów przewozowych  
niczego dojść nie można. Wozy transportowe  
są w ten sposób urządzone, że całe pudło daje  
się podnieść i pod nie podsuwa się zaramo-  
wane stałe koła o szerszej lub węższej koleji,  
wedle tego, czy wozy wracają na szers e tory  
rosyjskie lub przychodzą na tory węższe do  
Austrii. Tym sposobem uniknięto przeładowy-  
wania w Podwołoczyskach i zyskano wiele na  
czasie.

(Bezdomni). Robotnik Osioły zmarł we  
Friedleinie, pozostawivszy matkę, żonę i pię-  
cioro dzieci we wieku 12—15 lat bez żadnego  
utrzymania. Starostwo friedleinskie wyszupa-  
owało całą rodzinę przez Kraków, Jarosław do  
miejsca przynależności zmarł go tj. do wsi Mił-  
kowa koło Cieszanowa. Bezlitosny wójt wy-  
pędził wszystkich ze wsi, bez centa i kawałka  
chleba. Wrócili oni do Jarosławia gdzie umie-  
szczono biedaków na razie w areszcie policyj-  
nym, a kilku mieszczańskich podjęło się żywć be-  
zdomnych do czasu, aż władze zmuszą pana  
wójta do zajęcia się nieszczęśliwymi opuszczono-  
nymi.

(Szkoła handlowa) Z dniem 1 października  
br. otwarto przy szkole przemysłowej oddział  
handlowy, na którym udzielane będą: rachunki  
i stylistyka kupiecka, geografia handlowa, bu-  
halteria i kaligrafia.

Kalendarz „Smigusa” na r. 1905, ozdo-  
biony przelicznymi ilustracjami, odznaczający  
się bogatą częścią literacką, oraz wyczerpują-  
cym i dokładnym działem informacyjnym, mogą  
nabywać prenumeratorowie *Diennika polskiego*  
po wyjątkowo niższej cenie 70 hal.  
(35 ct.) wraz z przesyłką pocztową; kieszono-  
kwy zaś kalendarzyk „Smigusa” po 20 hal.  
(10 ct.) z pocztową przesyłką 24 hal. (12 ct.)

Lwów. Rendez-vous przejezdnych. Bez  
przerwy gorąca kuchnia, znakomity bufet, piwo  
pilzneńskie i bawarskie, delikatesy, magazyn win  
i herbat. Musiałowicz i Janik, naprzeciw  
hotelu Imperial.

\* I. koncesjonowana szkoła muzyczna Heleny  
Ottawowej, rozpoczęła kurs gry na fortepianie dnia  
1 września 1904 r.

Wpisy przyjmuje się pomiędzy 11—11 i 4 w  
kancelarii szkoły, ulica Teatrna l. 16, i p. 879

\* XII. Posiedzenie naukowe Towarzystwa lekar-  
skiego lwowskiego odbędzie się w piątek dnia 7  
października b. r. o godzinie 6-tej wieczorem w  
lokalu Towarzystwa (ul. Dominikańska l. 11).

\* Budowa wodociągu w Zakopanem. Zwierz-  
chność gminy Zakopanego zaprasza pp. przedsi-  
ebiorców do składania ofert na budowę wodociągu w  
Zakopanem. Plany, kosztorysy ogólne i szczegółowe,  
warunki techniczne, wzór do składania ofert i t. p.,  
dokumenty są do przejrzenia w biurze urzędu gmin-  
nego od 9 do 12 rano i od 3 do 6 wieczorem każdego  
dnia z wyjątkiem niedziel i świąt. Oferty zapieczęto-  
wane z napisem: „Oferta wodociągowa” należy skła-  
dać na ręce naczelnika gminy najpóźniej do 12 go-



aktach, z małego garnizonu, napisał Franciszek Adam Beyerlein.

Jutro w czwartek, „Dziewczyna z fioletkami”, operetka w 3 aktach z prologiem Józefa Helmesbergera.

W piątek, „Publiczna tajemnica”, komedia w 3 aktach z francuskiego, Wolffa.

**Z Filharmonii lwowskiej.** Koncert słynnego pianisty Sliwińskiego, którym Filharmonia rozpocznie bieżący sezon, odbędzie się w środę, 12 bm. Artysta nadesłał już program swój. Grać będzie preludjum i fugę Bach-Lisztia, rapsodie Brahmsa, sonatę Schumana, nokturn, impromptu mazurkę i balladę Chopina, „Liebestraum” Lisztia, „Soirée de Vienne” Schubert-Lisztia i „Mephisto” walc Lisztia.

## Głosy publiczności.

Otrzymujemy następujące pismo z prośbą o umieszczenie:

„Dowiedziałem się z przykrością, że w kronice *Dziennika Polskiego* nr. 422 z dnia 10 września br. była korespondencja mocno mnie krzywdząca.

Z kontekstu wywnioskowałem, że redakcja nie miała pod ręką mojej kompozycji w czasie wydania danego numeru, bo może byłaby dla mnie względniejsza. W odnośnym zeszytach mojego wydawnictwa znajduje się marsz p. t. „Za witeczną”, gdzie w „Trio” użyłem melodii znanej pieśni „Ne pora”. Nie solidaryzuję się wcale z agitacyjną treścią owej pieśni, a użyłem jej tylko dla piękności motywów, potrzebnych mi do całości marsza; a jeżeli zacytowałem „Ne pora” drobnym pismem przy owej melodii, uczyniłem to dla różnicy — zresztą wszędzie używanej — co jest moją własną kompozycją, a co pożyczone.

Wyrażam więc mój żal z powodu, że mię źle zrozumiano, a boli mię to tem bardziej, że mam wyrobioną sławę nie wroga, ale przeciwnie, przyjaciela Polaków.

Napisy niemieckie umieszczam dla Wiednia, gdzie moje kompozycje mają odbiorców — więcej, niż w Galicji.

Załączam wyrazy głębokiego uszanowania  
*Ks. Eug. Kupczyński,*  
 z Rzepniowa.

## „Pomoc Bratnia“ w Zakopanem w r. 1903/4.

Przed czterema laty powstałe Towarzystwo Domu zdrowia uczące się młodzieży polskiej „Pomoc Bratnia“ w Zakopanem, oparte do niedawna jedynie na funduszach, pochodzących ze składek młodzieży, a dziś jeszcze w znacznej mierze na nich się opierające, wykazuje w sprawozdaniu za rok 1903/4 w rozwoju swoim znaczny postęp. O wielkiem zadaniu, o dążeniach, szczytnych celach „Pomocy Bratniej“ nie trzeba mówić, bo, choć Towarzystwo to bardzo młode, każdy wie o niem i o doniosłości jego dla społeczeństwa. Dlatego też wystarczy podać kilka dat statystycznych, zawierających się w sprawozdaniu, a one same najlepiej zaświadczą o działalności Towarzystwa.

W roku sprawozdawczym korzystało z kuracji w Domu zdrowia 47 chorych, z czego 15 pozostało z roku poprzedniego, 32 przyjęło nowych. Łącznie przebywali pensjonarze na kuracji dni 5971 czyli na każdego wypadła przeciętnie 127 dni pobytu. Opłaty, jakie pensjonarze składają, wynoszą 100 koron miesięcznie. Ponieważ jednak w roku obecnym wydział krajowy udzielił zapomogi, z której korzystało 12 pensjonarzy, pobierając 60 kor. miesięcznie przez czas trzech miesięcy, pozostało im więc do dopłacenia 40 k. „Zadając — czytamy w sprawozdaniu — opłaty 100 koron miesięcznie, mamy na myśli przyszłość Towarzystwa i jego trwałą egzystencję. Skoro, jak wspomnieliśmy już, wydział krajowy w 37½% pokrywa część kosztów utrzymania (60 kor.) to dla samego pensjonarza pozostaje zwrot koron 40. Dążeniem naszym jest, by i co do reszty pensjonarzy uzyskać pomoc w części wydziału krajowego, Tow. akad. grup, lub dyrekcji szkół”.

Obrót kasowy w roku sprawozdawczym wynosił 35.894 k. 90 h. Na szczególną uwagę zasługują znaczny wzrost funduszu na budowę własnego domu. Fundusz ten wynosił 30 czerwca br. 12.884 k. 42 h., tj. wzrost o 8.712 k. 40 h. do czego głównie przyczynił się zapis śp. Józefa Bergera w wysokości 8.000 koron.

Sprawozdanie lekarza zakładowego dra Józefa Zychonia wykazuje, że na 47 chorych nastąpiło wyraźne polepszenie i zupełna zdolność do pracy u 9ciu, poprawa u 28, stan bez zmiany u 6, pogorszenie u 1 a śmierć u 3, zatem na 47 chorych 79-7% przypada na polepszenie stanu zdrowia.

Zbytecznem byłoby przypominać, jak straszną chorobą jest gruźlica, która coraz to szerzej zatacza kręgi i coraz więcej zabiera pozostawionych bez ratunku ofiar. Mimo to jednak widzi się wielką jeszcze u nas ośpałość na polu zakładania odpowiednich zakładów sanitarnych, choć na te cele nie powinno się oszczędzać grosza, gdyż on się stokroć opłaci. Wieleż to bowiem jednostek zdolnych, mogących przynieść społeczeństwu wielkie korzyści, ginie rokrocznie bez najmniejszego ratunku? I mimo, że u nas dotąd żadnego zakładu dla zakażonej gruźlicą młodzieży nie było, kiedy młodzież ta sama ze szczytemi bardzo fundusami przystąpiła do założenia dla siebie lecznicy, nie doznaje ze strony społeczeństwa takiego poparcia, jakby należało. Wszystkich członków razem ma towarzystwo zaledwie 267, z czego jeszcze znaczna część z wkładekami zalega.

Uświelenia Towarzystwa, dążące do otrzymania zapomóg z wydziału krajowego, które były dotąd przeznaczone dla leczących się w Allandzie pod Wiedniem, uwińczył pomyślny skutek, a spodziewać się należy, że obradujący obecnie sejm nie odmówi je-

szcze skuteczniejszego poparcia tej instytucji i załatwi prośbę jej w myśl przedłożonej mu petycji.

## SEJM.

### Kronika sejmowa.

Komisja budżetowa na wczorajszym posiedzeniu załatwiła na podstawie referatu p. Kozłowskiego budżet krajowego funduszu szkolnego.

Po dłuższej dyskusji uchwalono wydatki w sumie 12,602.672 kor., dochody w sumie 3,525.066 kor., zatem niedobór na pokrycie z funduszu krajowego wyniesie 9,077.606 kor.

W porównaniu z preliminarzem wydziału krajowego podwyższono wydatki o sumę 8.700 k. Na posiedzeniu obecnym był wiceprezydent rady szkolnej kraj. p. Płatek.

Komisja drogowa dokonała rozdziału referatów przydzielonych jej do załatwienia.

Sprawozdanie z czynności departamentu drogowego wydziału krajowego objął p. Urbański, projekt ustawy o policji drogowej p. Wiśniewski, projekt ustawy o sadzeniu drzew przy drogach publicznych p. Sala, projekt ustawy o udzieleniu miastu Stanisławów prawa do poboru kopytkowego p. Starzyński, o zamianie w kilku gminach powiatu krakowskiego prestatyji drogowych w naturze na dodatki do podatków p. Buynowski.

Komisja administracyjna obradowała nad sprawozdaniem wydziału krajowego w przedmiocie projektu ustawy co do użycia części nadwyżek z obrotu kas sierocych. Dalszy ciąg obrad nad tą sprawą odroczono. Referentem tego przedłożenia wybrano p. Maissa. Również obradowała komisja nad kilku sprawami drobniejszej wagi jej przekazanemi.

Wczoraj obradowała także klub rolniczy, który ukonstytuował się, wybierając przewodniczącym p. Stadnickiego, I zastępcą przewodniczącym p. Brykzyńskiego, II zastępcą przew. p. Władysława Kraińskiego, sekretarzami pp. Mycielskiego i Starzyńskiego. Do komisji parlamentarnej wybrani zostali pp. Stadnicki, Męciński, Abrahamowicz i Wł. Kraiński, jako członkowie, zaś p. Lubomirski jako zastępca.

Na dziś 5 b. m. zwołane zostały komisje następujące: drogowa (4 godz.), gminna (11), gospodarstwa kraj. (10), kolejowa (10½), szkolna (4) i agrarna (9).

Na jutro 6 b. m. zwołano dotąd komisję budżetową (4) i solną (5).

## Wojna Japonji z Rosją.

(Telegramy „Dziennika Polskiego”).

### Z Portu Artura.

**Londyn.** (Tel. wł.). Tokijski korespondent *Timesa* ostrzega przed wiadomościami ze źródeł rosyjskich, podług których Japończycy, walczący pod Portem Artura, mieli być odparci na wszystkich punktach. Doniesienia te są nieprawdziwe, gdyż Japończycy czynią ciągle i znaczne postępy i zabrali kilka nowych fortów, których Rosjanie pomimo rozpaczliwych wysiłków nie zdołali im odebrać.

Natomiast *Daily Telegraph* donosi z Czufu, że według opowiadań rosyjskich, podczas ostatnich czterodniowych walk pod Portem Artura jeden pułk japoński, liczący 4000 ludzi, został do szczytu zniszony. Pozostało z niego tylko 11 żołnierzy i 1 podoficer.

**Londyn.** *Daily Telegraph* dowiaduje się od swego korespondenta, że Japończycy wykopaliby pod fortą Portu Artura podkop, którym zamierzają wtargnąć do wnętrza twierdzy.

Do tego samego pisma donoszą z Szangaju, że dotychczas niema potwierdzenia o walkach morskich pod Portem Artura. Z wiarygodnego źródła donoszą, że wszystkie okręty rosyjskie do wytławiania min wyleciały w powietrze.

### Z placu boju w Mandżurji.

**Petersburg.** (Urzędownie). Generalporucznik Sacharow telegrafował do sztabu generalnego pod datą wczorajszą: Dnia 1 bm. szwadron nieprzyjacielski z braskiem dnia dwukrotnie usiłował zaatakować linię przednich straż kosackich między miejscowościami Fuanidian a Siudiapu, ale oba razy bezskutecznie. Gdy nast otrzymali na pomoc dwie sotnie, rozprószyli szwadron japoński. Około południa tegoż dnia japońska straż przednia w sile mniej więcej jednego bataljonu i 2—3 szwadronów ponowiła ofensywę na całej linii str.żj przednich. Ogień karabinowy trwał do wieczora. General Mischenko wysłał dla wzmożenia naszych jedną sotnię kozaków. Około wieczora wszędzie nieprzyjaciela odparto, cofnął się on w kierunku Sialjucheny; nasza kawalerja go ścigała. Na pozycjach, opuszczonych przez Japończyków, znalaziono wiele trupów konskich, porzuconych nabojoj, części ryksztunków i opatrunki. Po naszej stronie było rannych 2 oficerów i 2 żołnierzy.

Tego samego dnia nieprzyjacieli w sile 1½ bataljona i jednego szwadronu zaatakował w trzech grupach nasze stráže przednie między rzeką Hun a linią kolejową. Koło wieczora przy pomocy nadeszłej kompanji atak odparto. Mieliśmy jednego kozaka zabitego i jednego rannego.

Patrol rosyjski rozprószył dnia 1 bm. w okolicy Czantau na prawym brzegu rzeki Hun dwa nieprzyjacielskie patrole, przyczem trzech japońskich dragonów wzięto do niewoli. Tego samego dnia wysłany w kierunku zachodnim patrol stwierdził, że wawóz Dawanhou obsadzili Chunchuzi pod komendą japońskich oficerów. W ogniu karabinowym, który towarzyszył temu rekognoskowaniu, zginął 1 kozak.

**Tokio.** (Biuro Reutersa). Telegram sztabu generalnego armji mandżurskiej donosi, że dnia 2 bm. japoński oddział strażj przedniej, złożony z 1 kompanji piechoty i 1 szwadronu jazdy, zaatakował oddział z 60 jeźdźców rosyjskich pod Paszintun, na północ od Liaojanu a na zachód od Mukdena, i

rozprószył Rosjan, poczem prowadził dalej rekonesans. Następnie napotkał na 230 jeźdźców rosyjskich i po krótkiej walce cofnął się bez strat. Rosjanie mieli podobno 30 rannych i zabitych. Na froncie armji japońskiej nie zaszła żadna zmiana.

### Nowe siły japońskie.

**Londyn.** (Tel. wł.). Jak dzienniki donoszą z Tokio, rząd japoński na podstawie nowej ustawy wojskowej powołał 350.000 ludzi pod broń.

### Ks. Hohenzollern w Japonji.

**Londyn.** (Tel. wł.). Z Tokio donoszą: Bawiący tu ks. Karol Hohenzollern dał bankiet, na który przybył także członek rodziny cesarskiej w zastępstwie mikada. Podczas bankietu książę wznosił toast, w którym imieniem swoim i cesarza Wilhelma podziękował za gościnność i wyraził wdzięczność za to, iż będzie mógł przypatrywać się operacjom wojennym i podziwiać dzielność i bohaterstwo armji japońskiej. Książę japoński odpowiedział toastem na cześć cesarza Wilhelma, podnosząc, iż przybycie ks. Hohenzollerna do Japonji oznacza netylko zbliżenie się obu domów panujących, ale także i obu narodów.

### Biedny „Orel”.

**Petersburg.** (Tel. wł.). Pancernik rosyjski „Orel” spotkała znów katastrofa. Oto gdy wypływał z Kronsztatu, aby się połączyć z eskadrą bałtycką, zawadził o ławę płaskową i doznał tak poważnych uszkodzeń, że musiał cofnąć się do portu.

### Nowa pożyczka japońska.

**Londyn.** *Standard* donosi z Tokio: Gubernator Banku japońskiego i inni bankierzy oświadczyli gotowość objęcia trzeciej pożyczki japońskiej w wysokości 80 milionów jenów (400 milionów koron) na poprzednich warunkach. Kurs emisji tej pożyczki będzie 92½, a zwrot jej ma nastąpić w 7 latach.

**Paryż.** *Petit Parisien* ogłasza rozmowę swego korespondenta petersburskiego z attaché wojskowym ambasady francuskiej gen. Moulinem. Oświadczył on, iż wojna potrwa co najmniej dwa lata. Nikt nie może przewidzieć końca jej, gdyż Rosja nie dopuści do żadnej interwencji.

## DEPESZE

### telegraficzne i telefoniczne.

#### Z obozu czeskiego.

**Praga.** (Tel. wł.). Wczoraj odbyło się zgromadzenie reprezentantów wszystkich stronnictw czeskich w sejmie czeskim, na którym obradowano nad położeniem politycznem. Uchwalono wysłać deputację do marszałka ks. Lobkowicza z pośbą, aby na porządku dziennym pierwszego posiedzenia postawił sprawę udzielenia zapomogi dla okolic, dotkniętych klęskami elementarnemi.

Dziś ma się odbyć wspólne posiedzenie agrarjuszy czeskich i niemieckich.

Posłowie czescy spodziewają się, iż Niemcy wykluczą z pod obstrukcji przedłożenie zapomogowe. Niemcy atoli zapowiadają, iż nie zaniechają obstrukcji wobec żadnego przedłożenia.

#### Rada przemysłowa.

**Wiedeń.** Przyboczna rada przemysłowa załatwiła na wczorajszym posiedzeniu referat w sprawie indywidualnego rozdziału kontyngentu spirytusu, dalej uchwaliła wniosek z wezwaniem do rządu o odrzucenie wszystkich ewentualnych żądań tow. ubezpieczenia od wypadków o podwyższenie taryf. — Następnie rada załatwiła referat w sprawie pokrywania dostaw wojskowych przez firmy krajowe i wybrała referenta dla wniosku, wzywającego rząd, aby ze względu na przemysł krajowy odpowiedział odmownie na prośbę urzędzenia składu wolnego od cła cukru rosyjskiego w Osieku i Jiczynie.

**Wiedeń.** Rada przemysłowa uchwaliła utworzyć komitet z 15 członków dla spraw handlowych i przemysłowych.

#### Sejm morawski.

**Berno morawskie.** Na wczorajszym posiedzeniu sejm morawskiego p. Stransky uzasadniał swój wniosek nagłący w sprawie reformy wyborczej. Wniosek ten w imieniu odrzucono 44 głosami przeciw 31. Podczas głosowania rozgrywały się burzliwe sceny na galerjach, które opróżniono. Po ogłoszeniu wyniku głosowania na jednej z galerji, której nie zdołano jeszcze opróżnić, powstały hałasy na nowo. Socjaliści śpiewali pieśń robotniczą.

**Berno morawskie.** Koło godziny 12 wczoraj liczba osób, zebranych przed gmachem sądowym, doszła do tysiąca. Byli to przezwani robotnicy, którzy wnosili okrzyki z żądaniem powszechnego, bezpośredniego, tajnego prawa głosowania i śpiewali pieśni robotnicze. Chcieli przerwać kordon policyjny, ale się to im nie udało. Policja dobyła broni, lecz nie uczyniła z niej użytku. Wskutek wezwania przez przywódców do spokoju robotnicy zaniechali dalszych prób przerwania kordonu policyjnego, lecz zebrali się koło techniki i odbyli tam zgromadzenie, na którym dwóch przywódców wygłosiło mowę, a podniósłszy, iż cel demonstracji został już osiągnięty, wezwali zebranych do spokojnego rozsiadnięcia się. Wezwania tego usłuchano i o godz. 1 plac przed sejmem był już zupełnie pusty.

**Berno morawskie.** (Tel. wł.). Jak donoszą *Lidowe Nowiny*, socjaliści zatrzymali wczoraj powóz wiceburmistrza m. Berna i posła na sejm Rohrena, gdy wracał z posiedzenia sejmu do domu i obrzucili Rohrena obelgami za to, że głosował przeciw wnioskowi o zaprowadzenie powszechnego głosowania. Musiała wkroczyć policja, aby utworzyć Rohrenowi drogę do domu.

To samo pismo donosi, że socjaliści są zdecydowani urządzić dalsze demonstracje na rzecz powszechnego prawa głosowania.

#### Konferencja ministerjalna.

**Wiedeń.** (Tel. wł.). W prezydjum rady gabinetowej odbyła się wczoraj konferencja, w której wzięli udział: dr. Koerber, minister

handlu Call, skarbu Boehm-Bawerk, oraz referenci fachowi.

#### Budowa nowych torpedowców.

**Wiedeń.** (Tel. wł.). Jak *Zeit* donosi, zarząd marynarki wyznaczył 34 milionów koron na budowę 46 torpedowców.

#### Mowa Balfoura.

**Londyn.** Balfour wygłosił w Edynburgu mowę, w której oświadczył, że nie może pozostać przywódcą partji, jeśliby ona do swego programu przyjęła protekcjonalizm, który wyjdzie na korzyść kilku galezi przemysłu a innym przyniesie wielkie szkody. Jest za tem, aby na obce towary nałożono cła, ale tylko tam, gdzieby się okazała tego potrzeba celem uzyskania lepszych warunków przy zawieraniu traktatów handlowych.

#### Sprawa ks. Ludwiki Koburskiej.

**Wiedeń.** (Tel. wł.). Kurator ks. Ludwiki Koburskiej dr. Feistmantel zwrócił się do urzędu marszałkowskiego z prośbą o ponowne zbadanie stanu umysłowego księżnej i o wyznaczenie w tym celu dwóch psychiatrów. Równocześnie zastępca prawny księżnej dr. Stimmer wniósł do urzędu marszałkowskiego taką samą prośbę, ale oświadczył, iż księżna zgodzi się na orzeczenie tylko takich psychiatrów, których sama powoła.

Urząd marszałkowski, otrzymawszy te podania, zaraz wczoraj zwrócił się do zastępcy prawnego ks. Filipa Koburskiego. Odpowiedział on, że imieniem księcia zgadza się na zbadanie stanu umysłowego księżnej, zresztą atoli rzeka się wszelkiego wpływu na wybór psychiatrów. Jak słyhać urząd marszałkowski jest skłonny przychylić się do życzenia księżnej.

#### Powrót Anglików z Tybetu.

**Yangtse.** (Biuro Reutersa). Przednia kolumna ekspedycji tybetańskiej przeszła już przez wawóz, znajdujący się po stronie indyjskiej. Reszta ekspedycji przejdzie przez ten wawóz jutro. Powrót do Indji był bardzo uciążliwy. Panują wielkie zimna. Okazuje się, że traktatu angielsko-tybetańskiego nie podpisał w Lhasie amban, ponieważ nie miał upoważnienia z Pekinu.

#### Japończycy w Berlinie.

**Berlin.** (Tel. wł.). Wczoraj przejechało przez Berlin 707 Japończyków z żonami i dziećmi. Uciekli oni z Rosji. Na dworcu oczekiwali ich poseł i konsul japoński, oraz tłumy publiczności, które ujrawszy Japończyków, wznosiły okrzyki: banzaj! Po krótkim pobycie w Berlinie, Japończycy odjechali do Bremelhaven.

**Budapeszt.** W izbie handlowej budapeszteńskiej członek izby Boros ponowił swój przed 4 laty postawiony wniosek, żądający, by izba oświadczyła się za wprowadzeniem samodzielnego węgierskiego okręgu celnego. Prezydent izby oświadczył, że i on uważa za konieczne, aby izba zajęła się tą sprawą, ale przedtem należy przeprowadzić obrady wstępne i dlatego proponuje wybór komisji dla tej sprawy. Wniosek ten uchwalono jednogłośnie.

**Sofja.** Dziennik urzędowy ogłasza przeniesienie w stan spoczynku bułgarskiego agenta dyplomatycznego we Wiedniu Gerzowa i zamianowanie na jego miejsce Michała Sarafowa.

**Paryż.** Rzeźbiarz Bertholdi, twórca stojącej u wjazdu do portu nowojorskiego kolumny statuy wolności, zmarł wczoraj.

## Kronika z ostatniej chwili.

**Aresztowanie oszusta.** Drezno. (Tel. wł.). Aresztowano tu rotmistrza barona Grabowa, syna tajnego radcy pruskiego, za oszustwa, popełnione na sumę kilkuset tysięcy marek.

**Konfiskata książki.** Toruń. (Tel. pryw.). Izba karna sądu krajowego w Toruniu uchwaliła na podstawie § 130 zbioru ustaw karnych, mówiącego o podburzaniu rozmaitych klas ludności do gwałtów przeciw innym klasom, konfiskatę klisz i książki pt. „Pieśni proletariatu” z powodu tendencji polsko socjalno-demokratycznej. Izba uchwaliła konfiskatę wszystkich egzemplarzy tej książki, znajdujących się w obrębie państwa niemieckiego.

## Dział ekonomiczny.

#### — Kurs mleczarski w Rzeszowie.

W kraj. szkole mleczarskiej w Rzeszowie rozpoczyna się dnia 1 listopada rb. niższy cztero-miesięczny kurs mleczarski, przygotowujący kierowników i pomocników mleczarni ręcznych. Kandydaci, starający się o przyjęcie na kurs powyższy, powinni wnieść podania na ręce dyrekcji szkoły najpóźniej do dnia 20 października.

**Wiedeń** 3 październ. Zamknięcie giełdy o godz. 2 min. 30. Akcje austr. Zakładu kredyt. 674—, Akcje węg. Zakł. kred. 780—, Akcje Anglobanku 28½—, Akcje Unionbanku 535-25, Akcje Laenderbanku 450-25, Akcje Bankvereinu 556-50, Akcje Bodencredit 968—, Akcje galic. Banku hipotecznego 549—, Akcje kolei państw. 652—, Akcje kolei połudn. 87-25, Kolei Elbthal 42½—, Akcje kolei Północnej 5500, Akcje kolei Czerniowieckiej 578—, Akcje Alpiny 487—, Akcje Rima Muranji 532-50, Akcje praskiego Towarzystwa żelaznego 2457, Akcje fabryki broni 514—, Akcje tureckie tytoniowe 347-0, Akcje galic.-karpac. tow. nar. 1073, Oblig. węg. Indemn. 97-65, Renta majowa 99-65, Austr. renta koron. 99-55, Węgierska renta kor. 99-75, 56 l. listy Towarz. kred. ziemsk. 99-40, 4 proc. listy Banku hipot. 99—, 4 i pół proc. listy Banku hipot. 101-70, 5 proc. listy Banku hipot. 112—, 4 proc. listy Banku krajowego 99-40, 4 i pół proc. listy Banku kraj. 101-75, 5% oblig. kom. Banku krajow. 103-45, 4 proc. galic. oblig. propin. 99-75, 4 proc. gal. poź. kraj. z r. 1893 99-50, 4 proc. pożyczka m. Lwowa 97-25, Losy tureckie 134—, Marki 117-4½, Ruble 254—.

**Wiedeń** 4 października. **Kursa giełdy wiedeńskiej.**

a) Losy procentowe: Austr. zakł. kr. z oblig. p. z r. 1880 3 proc. 310—, Austr. zakł. kred. z ob. p. z r. 1889 3 proc. 297—, Tow. żegluga na Dunaju 100 zł. m. k. 4 proc. 275—, Węg. Banku hip. po 100 zł. 4 proc. 272—, Pożyczka serbska rem. po 100 r. 4 proc. 93—; b) bezprocentowe:

**Budapeszteńskie (Basilica)** 5 zł. 20-70, Zakł. kred. dla h. i p. po 100 zł. 479—, Clary 40 zł. m. k. 156—, Pożyczka m. Insbruku 20 zł. 78—, Losy m. Krakowa 20 zł. 85—, Pożyczka m. Lublany 41 zł. 69—, Ofen 40 zł. 162—, Palffy 40 zł. m. k. 163—, Czerw. krzyża austr. tow. 10 zł. 53-85, Czerw. krzyża węg. tow. 5 zł. 29-10, Losy fund. arc. Rudolfa 10 zł. 65—, Saima 40 zł. m. kon. 221—, Pożyczka salcburska 30 zł. 77—, Tureckie oblig. prem. kolej. po 400 fr. 134-50, Losy komunalne m. Wiednia z r. 1874 533—.

**Berlin** 4 października. Przy zamknięciu wczorajszej giełdy: Kredyty 214—, Staatsbahny 139-90, Diskont Comandit 194-60, Berlińskie Towarz. handl. 161-50, Laura 254-10, Bochum 214—, Kolej połud. wschodnio-pruska —, Ruble za gotówkę 216-25, Kolej warsz.-wied. 169—, Kolej morza Śródziemnego 91-50, Kolej Meridionalna 146—, Losy tureckie 131—, Renta włoska —, „Harpener” kopalnie węgla 217-40, Kolej Marienburg-Mławka —, Konsolidation 448—, Lombardy 18—, Kolej Henry 108-60, Niemiecki bank narodowy 125—, Kanada Profered 132-60, Akcje żegluga hamburskiej 117-70; Warszawa krótkie (Kurz Warschau) 216—; Huta „Donnersmark” 256—.

**Paryż** 4 października. 4 procentowa renta 97-65, majka 31-70

**Berlin** 4 października. Austrjackie banknoty 85-15, spirytus —.

**Frankfurt** 4 października. Austrjackie kredyty 214-30, Kolej państw. —, Diskonto 194-60, Laura —.

#### TEATR MIEJSKI WE LWOWIE.

We środę dnia 5-go października 1904 r. PO RAZ TRZECI. NOWOŚĆ.

## CAPSTRZYK

(ZAFFENSTREICH)

sztuka w 4 aktach (z małego garnizonu) napisał Franciszek Adam Beyerlein.

#### O S O B Y :

von Bannewitz, rotmistrz	p. Antoniewski
von Höven, porucznik	p. Adwentowicz
von Lauffen, porucznik	p. Okornicki
Volkhardt, wachmistrz	p. Jaworski
Queist, wachmistrz	p. Kwiatkiewicz
Helbig, sierżant	p. Roman
Michalek, ułan	p. Solski
Spies, ułan	p. Czaki
Klara Volkhardt	pni Bednarzewska

Major Paschke, z alzackiego pułku artylerji pieszej	p. Hierowski
Rotmistrz hr. Lehdenburg z pułku kirasierskiego	p. Węgrzyn
Nadporucznik Hagemeister z pułku piechoty	p. Małski
Pierwszy radca sądu wojakowskiego, przewodn.	p. Chmieleński
Drugi radca sądu wojakowego, oskarżyciel	p. Nowicki
Protokolant	p. Bielecki
Doktor, jednoroczny ochotnik	p. Rasiński
Ordynans feldwebel	p. Feldman

Kilku ułanów.

Rzecz dzieje się z naszych czasów w Sennheim, w małym alzackim garnizonie, niedaleko Belfortu.

Początek o godzinie 7 wieczorem.

## Przyjechali do Lwowa.

dnia 4 października 1904 roku.

**HOTEL EUROPEJSKI.** Pokoje od 3 kor. Ks. S. Lubomirski z Równego. Ks. H. Lubomirski z R



